

Konsumentprodukt som hjälpmedel

centrum för elektronisk
kommunikation

centrum för elektronisk
kommunikation

I korthet

- Konsumentprodukter kan användas som hjälpmedel i de fall medicintekniska produkter inte räcker till.
- Din vårdgivare ser till att hjälpmedel är säkra och passar dig.
- Förskrivare är skyldig att informera dig om att hjälpmedlet är en konsumentprodukt.
- Om du skadas där en konsumentprodukt är inblandad gäller inte patientskadelagen utan endast produktansvarslagen gällande skadestånd.
- Vårdgivaren ansvarar alltid för att undersöka skador gällande hjälpmedel för att förhindra liknande olyckor.

Skada eller tillbud

Om en olycka leder till en personskada, eller vid ett tillbud som hade kunnat orsaka skada, ska ansvarig vårdgivare enligt patientsäkerhetslagen utreda händelsen som en avvikelse. Avvikelser analyseras och åtgärder vidtas för att förebygga eller minska risken för liknade olyckor i framtiden. Hantering av avvikelser gällande hjälpmedel sker enligt vårdgivarens rutin.

Säkra hjälpmedel

När ett hjälpmedel förskrivs ansvarar regionen eller kommunen för att hjälpmedlets användningsområde stämmer överens med leverantörens syfte, att det fungerar för den som ska använda det och att hjälpmedlet är säkert.

Varför konsumentprodukt?

De flesta hjälpmedel som erbjuds av region och kommun är medicintekniska produkter som är tillverkade och provade för ett medicinskt syfte, som till exempel att kompensera för en funktionsnedsättning.

I vissa fall täcker inte medicintekniska produkter patienters behov. Då kan konsumentprodukter bli aktuellt för förskrivning.

Hur vet du att produkten är säker?

Det finns tillfällen då en konsumentprodukt kan vara ett säkert, tillförlitligt och funktionellt hjälpmedel. Det finns inga lagliga hinder för att erbjuda konsumentprodukter som hjälpmedel.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen ska all vård vara säker och trygg för patienten, det gäller förstas även vid förskrivning av hjälpmedel. Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren vidta åtgärder för att förebygga vårdskador. Det innebär att vårdgivaren måste utvärdera att de konsumentprodukter som kan förskrivas är säkra för patienten och för det tänkta användningsområdet.

Bedömning av en konsumentprodukt görs genom en riskanalys i samband med att produkten tas in i sortiment. Omfattningen på riskanalysen beror på vilken slags produkt det rör sig om och hur stora risker det finns med produkten för det tänkta användningsområdet och för målgruppen.

Vem ansvarar för vad?

Hjälpmedelsverksamheten

Hjälpmedelsverksamheten ansvarar för att produkter som erbjuds i befintligt sortiment är riskanalyserade och säkra. Om konsumentprodukter ingår i ordinarie sortiment ska riskanalys ha gjorts samband med sortimentsarbete och upphandling. Förskrivare ska informeras när en produkt är en konsumentprodukt.

Förskrivaren

Förskrivningsprocessen ska följas i alla steg och på samma sätt oavsett om det är en medicinteknisk produkt eller en konsumentprodukt som förskrivs. Förskrivaren ska försäkra sig om att produkten är utvärderad och riskanalyserad.

Patienten ska alltid informeras om att hjälpmedlet är en konsumentprodukt, eftersom det vid en skada eller ett tillbud innebär att rätten till patientskadeersättning försvinner. Detta ska dokumenteras i journal av förskrivaren.

Hjälpmedelsanvändaren

Om en olycka inträffar och patienten skadas i samband med användning av ett hjälpmedel som är en konsumentprodukt gäller inte patientskadelagen som den gör när hjälpmedlet är en medicinteknisk produkt.

Patienten får själv utkräva skadestånd av tillverkaren eller importören enligt produktansvarslagen. Skadestånd kan betalas för personskador som orsakats av tillverkningsfel i produkten.

Patienten kan också väcka talan om skadestånd vid allmän domstol med stöd av skadeståndslagen. Talan förs då mot vårdgivaren. Detta tillvägagångssätt kan användas oavsett om en konsumentprodukt eller medicinteknisk produkt förskrivits, och om patienten nekats skadestånd vid uppkommen vårdskada enligt både produktansvarslagen och patientskadelagen.